

Samspel och samverkan skapar säkerhet

Företag med medarbetare som litar på varandras förmågor och tar säkerhetsfrågorna på allvar är de som lyckas bäst med att sänka antalet arbetsplatsolyckor. Det tyder på ett gott säkerhetsklimat och en god säkerhetskultur.

– Säkerhet bygger på bra samspel mellan människor, säger forskaren Marianne Törner vid Avdelningen för Samhällsmedicin och folkhälsa vid Göteborgs Universitet.

I den kunskapsöversikt "**Bra samspel och samverkan skapar säkerhet**" som Törner sammanställt på uppdrag av Arbetsmiljöverket framgår det att genom att förstå skillnaden mellan säkerhetsklimat och säkerhetskultur, kan begreppen användas bättre i säkerhetsarbetet för att få ner olyckfrekvensen i arbetslivet.

Dessa begrepp används ofta som synonymier både i forskningen och i praktiken, men Marianne Törner menar att det är viktigt att skilja dem åt för att förstå hur säkerheten kan främjas i en organisation. Om användningen av begreppen säkerhetsklimat och säkerhetskultur är oklar, blir också frågorna som ställs oklart formulerade. Det i sin tur ger oklara svar när säkerhetsproblemen i en organisation ska analyseras.

Skillnaden mellan begreppen är att säkerhetsklimat lägger vikten vid hur den sociala omgivningen *uppfattas* medan säkerhetskultur lägger vikten vid hur den sociala omgivningen *skapas*.

En god säkerhetskultur är flexibel och lärande där olika uppfattningar uppmuntras. En annan viktig beståndsdel är att alla i organisationen känner ett gemensamt ansvar för säkerheten och att det finns tillit mellan ledning och medarbetare.

Ett gott säkerhetsklimat är baserat på en god säkerhetskultur. Klimatet uppmuntrar att säkerheten alltid gynnas och att det finns normer i organisationen som prioriterar och stöder säkerheten. En annan viktig faktor är chefernas attityder och engagemang i säkerhetsarbetet.

– En förändring av kulturen ställer krav på uthållighet, självinsikt, mod att omprioritera och bra kommunikation med ledningen och chefer. Det måste även finnas ett samspel och tillit mellan medarbetarna och ledningen, säger Marianne Törner.

Rapporten *Bra samspel och samverkan skapar säkerhet* är den första kunskapsöversikten i Arbetsmiljöverkets satsning att aktivt informera och sprida kunskap om arbetsmiljö och arbetsförhållandenas betydelse för sund konkurrens och minskat utanförskap. Sammanställningar av kunskapsläget inom olika ämnesområden är en viktig del av detta uppdrag. Arbetsmiljöverket kommer att publicera ett 30-tal kunskapsöversikter fram till 2011.